

**Parlamento Pirmininkės R. Metsolos kalba Europos Vadovų Tarybos
susitikime**

2023 m. spalio 26 d., ketvirtadienis

Ačiū, Charles'i.

Laba diena visiems,

Teroristinis išpuolis Izraelyje, humanitarinė krizė Gazoje ir įtampa platesniame Artimųjų Rytų regione toliau kelia gilų susirūpinimą. „Hamas“ teroristiniai išpuoliai metė tamsų šešėlį ant viso regiono. Tai mačiau pati, kai lankiausi žiaurumų vietose ir susitikau su gedinčiais žmonėmis, kurie išliko gyvi. Žinau, kad ten buvo ir daug kas iš jūsų.

Negalima būti jokių priežasčių pateisinti tyčinį masinį festivalyje besilinksminančio jaunimo prievartavimą, grobimą, kankinimą ir išties bendruomenių, vaikų, moterų ir vyrų išžudymą. Tai buvo neapykantos sukurstytas teroristinės organizacijos įvykdytas teroristinis išpuolis. Svarbu tai pripažinti.

Lygiai taip pat, kaip svarbu suprasti, kad „Hamas“ nereprezentuoja teisėtų palestiniečių tikslų. Jie jiems kliudo.

Europos Parlamentas pačiais griežčiausiais žodžiais pasmerkė „Hamas“. Žinome, kad „Hamas“ turi būti sustabdyta. Taip pat pabrėžėme, kad kaip tai bus padaryta svarbu mums visiems. Labai svarbu, kaip Izraelis reaguoja šiuo metu.

Mes, kaip Parlamentas, visada reikalavome ir reikalausime, kad būtų laikomasi tarptautinės teisės, kad pirmenybė būtų teikiama humanitarinėms „Hamas“ sustabdymo pasekmėms ir kad pagalba turi pasiekti nekaltus žmones, kuriems jos reikia.

Žmonės taip pat tikisi, kad Europa ir toliau veiks, siekdama sustabdyti tebesitęsiančią beviltišką krizę Gazos ruože, dėl kurios ir toliau žūsta nekalti žmonės, o vaikai lieka našlaičiais.

Mes, kaip Sąjunga, privalome išlikti nuoseklūs ir vieningi. Kad pasiektume savo tikslą, neturime toleruoti dar daugiau mirčių ir smurto, bet privalome užkirsti kelią pavojingam konflikto eskalavimui regione. Turime turėti bent lašėlį vilties, kad galiausiai pavyks rasti taiką.

„Hamas“ nesuteikia jokių vilčių dėl taikos; jie siūlo tik kraujo praliejimą. Jų vykdomi žiaurumai viltis dėl taikos nutolino metais, gal net dešimtmečiais. Kiekvieną dieną, kol „Hamas“ nelaisvėje lieka 200 įkaitų, mes nuo jos tolstame vis tolyn. Čia taip pat turime išnagrinėti Irano režimo vaidmenį regione.

Taip pat turiu pabrėžti, kad ryžtinga pozicija prieš terorizmą, kurios turime laikytis, ir pastangos mažinti humanitarinę krizę Gazos ruože, kurias turime dėti, nėra vienas kitam prieštaraujantys dalykai.

Štai kodėl toliau darome viską, ką galime, kad apsaugotume nekaltas gyvybes. Kodėl stengiamės išlaisvinti įkaitus ir suteikti pagalbą ir kodėl Europos Parlamentas paragino padaryti humanitarinę pertrauką šiam tikslui pasiekti. Kodėl pritarėme tam, kad Europos Komisija tris kartus padidino humanitarinę pagalbą.

Kalbu apie pagalbą artimiausioje ateityje. Ilgalaikėje perspektyvoje Europa turėtų stovėti pasirengusi ir būti pasiruošusi veikti. Privalome toliau stengsimės užtikrinti tvarią ir ilgalaikę taiką. Siekiant teisingo ir sąžiningo dviejų valstybių sambūviu pagrįsto sprendimo. Tai yra Europos uždavinys, ir mūsų pareiga yra daryti tai, ko reikalauja situacija šiuo metu.

Nors įvykiai Artimuosiuose Rytuose ir toliau kelia didžiausią susirūpinimą, turime nepamiršti ir kitų neatidėliotinių klausimų ir geopolitinių realijų: tebesitęsianti žiauri Rusijos invazija į Ukrainą, įvykiai Kalnų Karabache, įtampa Balkanuose, ir tebeišliekantis pavojus Baltarusijos demokratinėms jėgoms, mūsų vaidmuo Kinijoje, Indijoje ir transatlantiniuose santykiuose – visa tai lems, kokią vietą Europos Sąjunga užims šiame naujame pasaulyje.

Kaip galime spręsti saugumo ir migracijos problemas? Kaip užtikrinti savo konkurencingumą pasaulyje ir gerovę savo šalyje? Ką Europa turi daryti, kad išliktų vertybių supergalia ir galėtų atliepti piliečiams rūpimus klausimus?

Praėjusią savaitę Armėnijos ministras pirmininkas N. Pashinyanas Parlamente kalbėjo apie pastarojo meto įtampos paaštrėjimą Kalnų Karabache. Jis apibūdino, kaip Armėnija valdo pabėgėlių antplūdį, ir išreiškė susirūpinimą dėl regiono saugumo: „Kelias į taiką yra sunkus, tačiau tikimės, kad padėtis leis netrukus pratęsti prasmingas derybas.“

Tai vyksta tebesitęsiant neteisėtai Rusijos invazijai į Ukrainą. Kremlius tikisi, kad mūsų parama Ukrainai išseks, tačiau negalime leisti – ir neleisime – kad

nuovargis imtų viršų. Ir toliau teiksime humanitarinę, logistinę, karinę, atstatymo ir politinę paramą.

Po kelių savaičių Komisija pristatys laukiamą plėtros paketą. Ukrainos įsipareigojimas vykdyti demokratines reformas ir įgyvendinti Komisijos rekomendacijas buvo nepaprastas. Taigi, jei sąlygos bus įvykdytos, tikiuosi, kad susitarimą pradėti ES stojimo derybas su Ukraina, o pagal tą patį modelį – ir su Moldova bus galima pasiekti iki šių metų pabaigos.

Aiškios europinės perspektyvos suteikimas mūsų kaimyninėms Europos šalims padeda pasiekti numatytą tikslą. Tačiau nors Ukraina, Moldova ir Vakarų Balkanai vykdo reformas ir rengiasi tolesniems etapams, tam turi ruoštis ir Europa. Tai tampa gyvybiškai svarbu. Negalime sau leisti trūkumų.

Taip pat turime toliau remti Ukrainos atsigavimą, atstatymą ir modernizavimą. Tai reiškia, kad reikės susitarti dėl naujos 50 mlrd. EUR Ukrainos priemonės, dėl kurios Europos Parlamentas balsavo praėjusią savaitę. Kaip Sąjunga, parodėme išskirtinę vienybę Ukrainos atžvilgiu, ir esu įsitikinusi, kad tai tęsis.

Tai neatsiejama nuo būtinybės reformuoti mūsų daugiametę finansinę programą. Jei norime prasmingo 2024 m. biudžeto, kuris atitiktų savo paskirtį, mums reikia išteklių jam paremti. Tai taps įmanoma tik kuo greičiau pasiekus susitarimą dėl DFP peržiūros.

Šiuo metu mūsų ištekliai riboti. Pandemija, invazija į Ukrainą, klimato kaita, energetinė ir pragyvenimo išlaidų krizė – visa tai turėjo neigiamų padarinių. Dėl didėjančių palūkanų normų padidėjo mūsų priemonės „NextGenerationEU“ skolinimosi išlaidos. Esmė ta, kad ES biudžetas pasiekė savo ribas.

Turime užtikrinti, kad mūsų prioritetai būtų tinkamai finansuojami. Visi sutinkame, kad reikia greitai ir veiksmingai spręsti saugumo ir migracijos klausimus, toliau remti Ukrainą, daugiau investuoti į stichinių nelaimių ištiktas valstybes nares. Mes turime būti pasirengę padėti būtent tada, kai valstybės narės atsisuka į mus su Europos solidarumo ir paramos viltimi.

Savo žodžius turime paremti būtiniais finansiniais ištekliais, kad jie taptų realybe – šioje vietoje turiu pabrėžti, kad reikia siekti didesnės pažangos nustatant naujus nuosavus išteklius, dėl kurių susitarėme dar 2020 metais

Biudžetas yra minimumas, kurio reikia, kad būtų galima teikti finansavimą Europos žmonėms – mūsų ūkininkams, studentams, įmonėms ir regionams – norintiems investuoti, diegti inovacijas, modernizuoti ir vystyti Europą, kad ji

būtų konkurencinga pasaulinėje arenoje. Būtent taip skatiname realų ir tvarų ekonomikos augimą. Būtent to reikia mūsų konkurencingumui išlaikyti.

Jei norime, kad būtų tikima viskuo, ką teigiame norintys padaryti, mums reikia susitarimo. Atidėjimas nepadės.

Leiskite man paliesti kitą neatidėliotiną temą – tai migracija. Pastarojo meto įvykiai ir padidėjęs atvykstančių prieglobsčio prašytojų skaičius dar kartą parodė mūsų dabartinės fragmentiškos prieglobsčio ir migracijos politikos pasekmes.

Savo diskusijose daugiausia dėmesio turėtų skirti tam, kad greičiau nagrinėjant prieglobsčio prašymus, gerinant grąžinimo sąlygas ir užtikrinant glaudesnę valstybių narių, trečiųjų šalių, ES institucijų ir agentūrų veiklos koordinavimą ir bendradarbiavimą grąžinimas taptų veiksmingesnis. Reikia panaikinti spragas tarp neigiamo sprendimo dėl prieglobsčio ir sprendimo grąžinti. Tai galima pasiekti taikant Pasienio procedūrų reglamentą. Reikia – pabrėžiu: visiems kartu – dėti daugiau pastangų, kad būtų pasiekta pažanga įgyvendinant visus Migracijos pakto komponentus ir kad užtikrintume, kad tai būtų padaryta iki šio teisėkūros laikotarpio pabaigos.

Žmonės tikisi, kad prieš jiems einant prie balsavimo urnų birželio mėn. bus pasiekta rezultatų visais šiais klausimais. Žinau, kad mums pavyks, ir užtikrinu jums Parlamento norą ir pasirengimą atlikti savo vaidmenį.